

NEMZETI ÚJSÁG

Nemzeti Múzeum Könyvtára
Múzeum körút
Budapest.

Politikai, társadalmi és közgazdasági lap. — Megjelenik kedden, pénteken és vasárnap reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CSONGRÁD, Kossuth-tér 9. szám.

Felolvasó szerkesztő: BARTOSS KÁROLY.
Felolvasó kiadó: SZILBER J. ANTAL.

Előfizetési ár havonta 1 P 50 f. (18.750 korona.)
Nyomatott a laptulajd. Szilber J. A. könyvnyomdájában.

Beruházás és adómérséklés. Irtá: Temesváry Imre dr. orsz. gyül. képviselő.

A kormány a törvényhozás intenciójához képest, az 1924—25. költségvetési évtől kezdődőleg megállapított beruházások közül ut- és hidepítési célokra 30·4 millió, a mezőgazdasági termelés előmozdítására 33·4 millió, rövidlejáratú mezőgazdasági hitelekre, az Országos Központi Hitelszövetkezet erősítésére és hasonló célokra 49·1 millió pengőt, a földbirtokreform során házhelyhez juttatottak építkezésére és a gazdasági felszerelések megszerzésében való támogatására, valamint a falusi kislakások építésére nyújtandó kölcsönökre 20·9 millió, ármentesítésekre 47·2 millió, kislakásépítési célokra a népjóléti minisztérium útján 27·7 millió, közoktatásügyi célokra, tanyai és polgari iskolák építésére stb. 39·2 millió, a Magyar Állam Vasutak beruházási céljaira 71·5 millió, a kereskedelmi és ipari kikötő céljaira 19·4 millió, a posta, távirtda és távbeszélő beruházásaira, postaházak, távirók felszerelésére, bécsi kábel, automatikus központ stb. céljaira 45·5 millió, közegészségügyi és jóléti célokra 21·6 millió, egyéb beruházásokra, építkezésekre, tatarozásokra stb. 51·2 millió pengőt fordított, összesen 5712 milliárd 740 millió papirkorona, vagyis 457 millió pengő.

Ezekből látható, hogy a kormány igyekezett úgy a mezőgazdaság, ipar, mint a kereskedelem fellendítését előmozdítani, emellett szociális, közegészségügyi, kulturális célokra olyan összegeket fordított, amelyekkel a múltból való hiányokat bizonyos mértékben pótolni volt képes s legfőbb kötelességének tartotta, hogy a munkanélküliség, megszüntetése tekintetében munkaalalmat teremthessen.

Egy azonban bizonyos és ez az, hogy ezeknek az eredményeknek elérésére elmentünk a teherviselő képesség az áldozatkétség határáig.

Örvendetes jelenség, hogy immár adómérséklésekkel is számolhatunk, amely adómérséklések körülbelül 40 millió pengő tehertől szabadítják meg a magyar adófizető polgárságot.

Ha hozzáadjuk ehhez a 40 millió pengőt kitevő adócsökkentési összeg-

hez azokat az összegeket, amelyeket másfél év leforgása alatt, szintén az adóterhek csökkentése tekintetében törvényesen keresztülvitt a kormány, akkor ez a 40 millió, 150 millió pengőnél is nagyobb összeg. Mert köztudomású, hogy másfél év előtt a forgalmiadó 3 százalékról 2 százalékra szállítottatott le, ami maga 50 millió pengő csökkenést idézett elő. Ezenkívül a vámkezelési illeték, cukorrépa-forgalmiadó, valamint a cukor-fogyasztási adó is leszállítottatott, ami 20 millió pengő csökkenést jelent. Köztudomású továbbá az is, hogy a múlt esztendőben a kincstári házházonrészesedést teljes egészében elengedte a kormány, ami 40 millió pengőt tesz ki.

Közéletünk egyes kiváló közgazdasági szaktekintélyei korainak tartják, hogy akkor, amikor egyes függő kérdések még megoldatlanok, már adócsökkentésekre térjünk át. Az én nézetem szerint, feltétlenül szükséges volt, hogy ezek a nagymértékben felfokozott adók, bizonyos százalékkal fokozatosan csökkenjenek. Az infláció idején kénytelen volt a kormány és a nemzetgyűlés az adóbevételeket újabb adónemekkel és az adókölcsök felemelésével fokozni, azért hogy a korona folytonos esését megelőzve az államháztartás kiadásait valamilyen fedezhesse. 1924-ig ez az adófokozás tulajdonképpen illuzorikus volt, mert a kivetés és a befizetés közti eltelt idő alatt a korona értékromlása következtében, a kivetéskor talán tulmagasnak látszó adóösszeg a befizetéskor igen csekély értékű összegre zsugorodott.

Az 1924. IV. tc. megalkotása után azonban, vagyis a szanalás kezdetekor a helyzet gyökeresen megváltozott. Pénzünk értékének stabilizálódásával azután karöltve jart a könnyű kereseti lehetőségek megszűnése és a munkabér, valamint az áruk értéke is a stabil korona értékéhez igyekezett simuini. Az infláció idején magasra felfokozott adóterhek a megváltozott viszonyok mellett és a korona értékének stabilizálódása után már-már elviselhetetlenné váltak és a kormány kötelességének tartotta a polgárság adóterhein bizonyos mértékben könnyíteni. Annyi bizonyos, hogy ha a kormány két és félévi átmeneti idő alatt kizárólag a külföldi kölcsönökből akarta volna az óriási beruházási programot megvalósítani és ha nem vehettünk volna igénybe a beruházások egy részének fedezésére bevételi feleslegeket, akkor még hosszú éveknél kellett volna elkövetkezniök, hogy eljussunk a hitelélet terén, de különösen a kamatterhek lefokozásában ahhoz az eredményhez, amelyhez most már eljutottunk.

Azok után az óriási áldozatok után, amelyeket az ország polgársága államháztartásunk egyensúlyba hozatala érdekében meghozott, kötelessége volt a kormánynak a közterhek leszállításának útjára lépni, már a magangazdasági élet szempontjából is és meggyőződesem szerint ezen a terepen még további mérséklések következnek, míg csak az adóterhek teljes összhangba hozatnak a kereseti lehetőségekkel és a polgárság teherviselőképességével.

Junius 6-án ünnepli Csongrád a Nemzeti Gyermekeknapot.

A csonka haza legnagyobb értéke kétségtelenül a gyermek. S mindnyájunknak, kik a haza érdekeit tartjuk szem előtt, arra kell törekednünk, hogy ezt az értéket kihasználjuk a haza érdekeinek védelmére. A gyermekeinkből kifejlesztett értékekkel épül a mi legbiztosabb védőbástyánk, a legyőzhetetlen összefogó erő a trianoni rabbilincs szét törésére.

Ebben a munkában a magyar haza egy társadalmi osztályának a közreműködését sem nélkülözhetjük. Hazánk legszomorúbb történelmi korszakában született meg az a fényes eszme, mely a bölcső felé tereli a figyelmet s már onnan akarja nevelni a hősök s a nagy áldozatokra kész magyarok ezreit! Ez a célja

az évenként megtartandó „Nemzeti gyermeknap” gyönyörű ünnepségének.

Ákinek a szívében magyar érzés dobog, nem lehet érzéketlen a magyarok közös szent ügye iránt, amikor országunkat ily rettenetes csapás érte, hogy annak kétharmadát elrabolták tőlünk, köztünk nem lehet többé urrá a a közöny, mert minden becsületesen gondolkodó magyareMBER tudja, hogy az ország megmentésének és elrabolt határaink visszaszerzésének kezdő munkája a miénk, amelyet folytatni fognak az általunk nevelt magyar gyermekek, azok, akiket fényes pompával ünnepel junius 6-án Csongrád népe s utána hamarosan

BANK!

Az Alföldön legolcsóbb kamattal mellett

BANK!

azonnal folyósít bármilyen nagyságú kölcsönöket, külföldi kifizetéseket eszközöl, idegen pénzeket vesz és

becserél, tőzsdei megbízásokat elfogad és tőkét a legmagasabb kamattal mellett gyümölcsözteti

TÓTH DÉNES bank és pénzváltóüzlete Csongrád, Kossuth tér 15. szám.

Sughy Mihály

„FORD” gyártmányok képv. Luxusautók, teherautók, alvázak, alkatrészek gyári áron. Autóbenzin, petroleum, autójajók, gázsír stb. állandóan raktáron — viszonteladásra „Kühne” mezőgazdasági gépekrakát, árusítás részletfizetésre is.

tüzelőanyag és mezőgazdasági gépkereskedése Kossuth utca 17.sz.

98 — 99%-os külföldi részgalic nagyban és kicsinyben. Mész, kristálysó, mültrágya (szuperfoszfát), konyha-ó viszonteladóknak. Katrinyapapír szigetelő állandóan raktáron. „GENERALI” biztosító intézet ügynöksége.

Tüzifa, hazai és külföldi szén, koks hazaszállítva. Csépiéshez

1 a. darabos porosz szén legjutányosabban előjegyezhető, viszonteladóknak a rendszeres bányá-áron, kedvező fizetési feltétellel.

az egész ország, talu és város.

Ha ezen rendkívül fontos ügyünk iránt nem volna felkaroló érzékünk, akkor méltók volnánk a pusztulásra, a még nehezebb rabláncokra, ámde a lelkek megértő nagysága visszasugárzik azon hazafias áldozatban is, amit Csongrád aranykönyvébe letettek a nemes lelkű alapítók, kiknek folytatólagos névsorát tisztelettel itt közöljük:

Kacziba Ferenc és neje Nánássy Lucia,

Borda Mihály és édesanyja Fekete Mária, Bózsik János és neje Bakos Julianna. Oláh Lázár, Sineger Antal és neje Vincze Mária, Fekete József és neje Kallaj Julianna, Csernus István és neje Kókai Ágnes, Szilber J. Antal és neje Kleszky Lucia, III. körzeti (Keresztér) áll. el. iskola tanítótestülete, néh. Kókai Sándor nevére tett alapítvány, Magyar József és neje Kacziba Piroksa, Várady Erzsébet áll. ovónó. Jövő vasárnap folytatjuk.

Kérje mindenütt a Csongrادي Ujságot!

*** CSAK pálya. ***

Ma délután fel 4 órakor

KIKE—CSAK

barátságos futballmérkőzés.

Országos érdekek fűződnek a kukoricamoly elleni védekezés sikeréhez.

A magyar cirokot csak akkor engedik be a külföldi államok, ha a magyar mezőgazdaság végrehajtja a moly elleni védőintézkedéseket.

A magyar közgazdasági életnek egyik legfontosabb tétele a cirokkivitel és a kukorica termelés. A Magyarországon fellépett kukoricamoly most súlyos veszéllyel fenyegeti a magyar népet ezt a két jelentős termelési ágát, amennyiben a kukoricamoly 1—2 év alatt az egész kukoricatermést elpusztíthatja, tönkretelheti ciroktermését is. A kukoricamoly fellépésének közvetett, de nem kevésbé súlyos kihatása az is, hogy a külföldi országok csak abban az esetben hajlandók a világpiacon közismert magyar cirokot beengedni, ha itt a moly elleni védőintézkedéseket végrehajtjuk, azaz nem kell tartaniok a veszedelem behurcolásától.

Eppen ezért a hatóságok az alábbiakban közlik a védekezés eszközeit és módjait, azzal a kiegészítéssel, hogy a megfelelő intézkedések megtételét elmulasztók ellen megindul a törvényes eljárás. Hangsúlyozzuk még azt is, hogy mindenkinek egyformán érdeke a védekezés, mert annak elmulasztása esetén 1—2 év alatt teljesen elpusztulhat kukorica, cirok, sőt egyéb termése is.

A kukoricamoly főként a kukoricában tesz számoitevő nagy kárt, ebben él leginkább, de kárt tesz a cirokban, ritkábban a kölesben, de megél a vad és szelíd kenderben és komlóban is.

A kukoricamoly pilléje május hó második felétől nyár derekáig rajzik az esti homályban és éjjel. Júniusban, midőn a kukorica már felmértényi, sőt ennél is magasabb, ebbe huzódik s annak leveleire tojja apró, szinte észrevehetetlen, finom hártyszerű tojásait, foltonként 10, sőt 40—60 tojást is. A tojásokból július hó elején parányi, fekete fejű, csontszínű fehér hernyók kelnek ki, melyek a kukorica növényen elszélednek és beléje furakodnak, legkönnyebben a kukoricalevél tövébe, ahol a fehér, rágott por árulja el jelenlétüket. Ha a hernyó nagyobbra nőtt, elhagyja a levelet és a szárba, esővekbe huzódik. Itt is marad véglegesen, miközben a szár belső részét keresztül-kasul furja és a kukorica csutkáját is, miközben a gyenge szemeket is megrágja. Nem ritkán a szárat annyira átrágja, hogy az augusztusban letörök s vele együtt a termés is elpusztul. Ha a kukorica cső szárába fészkel be magát, az egyes cső megveszendőbe, nem tud kifejlődni, a szár meddő marad; ha a csutkába veszi be magát, a tengeri csőn levő szemek nem tudnak kifejlődni teljesen.

A lábon álló kukoricában a kukoricamoly tojásait, hernyóit, a rovar életmódja és nagyszáma miatt, a gazdára nézve haszonnal járó módon, irtani nem lehet. A tengeri beérése után a tengeri szárában és a tengeri cső csutkájában levő moly hernyó teljes ki-

fejlődése után bábbá lesz, ott kikel s abból, mint pille buvik elő a következő év május második felétől kezdve. Ismerve most már a kukoricamoly életfolyamatát látható, hogy az ellenük való hathatós védekezés a késő őszi, téli és korai tavaszi hónapokban végezhető el sikeresen.

A legcélravezetőbb eljárás az, ha a tengeriszár, szártéppó géppel felaprítva elvermeltetik, a midőn az összefüledés alkalmával a moly hernyók, bábok elpusztulnak, vagy pedig igyekezék a gazda a tengeriszárat az őszi és téli folyamán felletetni, a visszamaradó szár-izéket ugyanazon idő alatt eltávolítani. A csalamádét zölden feletetni vagy bevermelni, ha szárazon tette el, télen feletetni, legkésőbb április hó végéig. A csőves tengeri csutkáját hasonló módon idejében eltávolítani.

Ha a gazdának tengeriszára, izéjke, csutkája maradt volna április hó végén is birtokában, azokat úgy kell kezelni, hogy a belőlük kibuvó moly lepke ne juthasson szabadba. Legjobb a csutkát, amely a legtöbb esetben kisebb tömeg, — pincébe, verembe, épületbe raktározni és a raktározó helyiség nyílásait elzárni, beragasztás, vagy tapasztás által, hogy a pillék ki ne repülhessenek az épületből. A felmaradt tengeriszárat és szár-izéket földréteg alá helyezni, amely réteg alól a pillék nem tudnak a szabadba jutni, vagy olyan helyre beraktározni, hol a nyílások, ablakok eltömése után a pille nem tud kirepülni. A tengeri tuskó (csutka tő) szintén tanyáit elzárni, beragasztás, miert is, az is hasonló elbánásban részesítendő, mint a szár és szár-izék. A jövőben pedig a tengeriszárat legjobb lesz a földszínen levágni, mely esetben a tuskó molymentes lesz.

A tengerimoly irtása kötelezővé tétetett, a vonatkozó rendelet kimondja:

„1. Minden birtokos köteles a következő évi fertőzés megakadályozása végett a kukoricaszárat kukoricatörés után, közvetlenül a földszínel, a gyökérkorona felett levágni.

2. Minden birtokos köteles a kukoricamoly telelő hernyójának irtása céljából az előző év terméséből származó kukoricának (tengerinek) kóróját (kukoricaszár) esumáját és csutkáját, valamint a tengerituskót vagyis a kukoricaszárnak a földben maradt részét, továbbá a megszártatva eltett csalamádét, cirokszárat (cirokkóró) és cirokszakált minden év május 15-ig felhasználni, vagy amennyiben azokat fel nem használta volna, a kukoricamoly pilléje kirepülésének megakadályozására alkalmas módon elraktározni, vagy megsemmisíteni.

3. Kerítés (sövény) készítésére, tetőfedésre, valamint a mezőgazdaság körében

használatos egyéb építmények (csőszkunyhó, kalyiba stb.) létesítéséhez csakis egy évnél régebb kukoricaszárat vagy cirokkórót szabad felhasználni, tehát e növények anyagát az említett célra felhasználni mindaddig tilos, amíg bennük a kukoricamoly hernyója életképes s így fertőzésre alkalmas állapotban lehet (egy évig). Ha ezekből az anyagokból ily régi készlet nem áll rendelkezésre, pótlásukra nád, gyékény, napraforgó, szalma és más hasonló anyag felhasználása célszerű.

4. Aki a védekezésre vonatkozó rendelkezéseket teljesíteni elmulasztja, avagy a tilalmakat megszegi az az 1894. XII. t. c. 95. §-ának K. pontjába utkozó kihágást követ el s a törvény értelmében az 5340/1924. M. E. számú rendelet (Budapesti Közlöny 1924. évi 121. sz.) alkalmazásával 500.000 K.-ig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő.

Ahelyett, aki a védekezést elmulasztja, a fertőtlenítő eljárást a községi előjáróság a fél költségére köteles elvégeztetni.

Jelen rendelet 1926. évi május hó 1-én lépett életbe és végrehajtását a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894. XII. t. c. 102. §-ában megjelölt hatóságok, továbbá a m. kir. rovartani állomás és a rovartani állomástól esetéről-esetre kapott utmutatás alapján a vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőségek, valamint a járási m. kir. gazdasági felügyelők is ellenőrzik.

A Hangya és az agrár szövetkezetek tiltakozása a kereskedelem támadásai ellen.

A Hangya Szövetkezeti Központ szerdán, f. hó 27-én Zichy Aladár gr. v. b. t. t. elnöke alatt közgyűlést tartott, amelyen a szövetkezeti élet kitünőségei vettek részt.

Zichy Aladár gróf megnyitóbeszédében kegyelet el emlékezett meg az elhunyt Darányi Ignácról, majd beszámolt a Hangya elmúlt évi működéséről. Napirend előtt Vásárhelyi Pál ref. soltvadkert-i lelkész szóváltette a kereskedelem szövetkezettel szembeni támadásait.

Balogh Elemér dr. felsőházi tag, a Hangya vezérigazgatója, majd Meskó Pál gazd. főtanácsos, H. ü. v. igazgató és a szónokok egész sora utasította vissza ezután a támadásokat és konkrét adatokkal bizonyították, hogy az *altruista szellemben vezetett szövetkezetek a magyar termelő és fogyasztóközönség érdekeit szolgálják és közérdekű munkájukban nem vesznek igénybe több támogatást, kedvezményt, mint az őket támadó kereskedelem.*

Kisteleki csapat ma szerepel először Csongrádon.

Vasárnap, május 1-én a kisteleki IKE. csapatát látja vendégül a CsAK, bajnoki mérkőzés keretében. A KIKE-t Csongrádon még nem látták, ugyszólván attrakció-szamba megy, annál is inkább, mert az őszi bajnoki fordulóban a CsAK 2:2 arányban, eldöntetlenül tudott csak vele végezni. S dacára, hogy a mai napon országos vásár is van, nagy érdeklődéssel várják a kistelekiek első bemutatkozását. A vásárra való tekintettel a mérkőzés későbbi időpontban kezdődik, hogy mindenkinek alkalma legyen a mérkőzésen megjelenni. Tekintve, — hogy CsAK csapata utóbbi hetekben nagyon feljavult és a KIKE-

ről is jó hírek vannak forgalomban, — érdekes és izgalmas küzdelemre van kilátás, melyből a CsAK, ha teljes tudásával és lelkesedéssel játszik 1—2 gollal győztesen kerülhet ki.

A mérkőzés délután 4 órakor kezdődik a CsAK pályán.

Ezt megelőzőleg fél 3 órakor a reál-gimnázium csapata játszik a szentesi gimnázium csapataival. A két iskola közötti mérkőzés győztese valószínűleg a fűrge és technikus csongrádi csapat lesz. — Rendes hely-árák. Mindkét meccsre egy jegy érvényes.

Rövidesen a képviselőtestület elé kerül a tanyai orvos-állás rendszeresítésének ügye.

Csongrád rossz egészségügyi viszonyainak nagyrésztben a tanya-rendszer az oka. — Az u. n. nyári utakról verődik fel a tüdővést terjesztő por. — Tóth István dr. polgármester jelentése a város 1926. évi egészségügyi viszonyairól.

Ismételten rámutattunk arra a megdöbbentő tényre, hogy Csongrádon milyen súlyos a csecsemők halálozási arányszáma és, hogy mennyire terjed a tuberkulózis, holott mindkét baj ellen aránylag könnyű a védekezés. A csecsemők halálozási arányszáma azonnal csökken, mielőtt a babonákkal szakítva, az anyák megtanulják ésszerűen táplálni, tisztán tartani gyermekeiket; — e tekintetben a néhány hónapja működő anya és csecsemővédő máris szép eredményeket ért el; — a tuberkulózis is gyógyítható betegség, ha felismerjük az egészséges, száraz, jól szellőzött lakás, jó levegő, napfény fontosságát.

Csongrád egészségügyi viszonyairól és az azok javítására tett, illetve teendő intézkedésekről számol be Csörgő Károly dr. alispán utján a népjóléti miniszternek Tóth István dr. polgármester, illetve Russay Andor dr. városi főorvos a következő jelentésben.

Csongrád r. t. város halálozási és természetes szaporodási viszonyait meglehetősen nehéz külön vonatkoztatni a járástól, mert 1923-ban alakult át r. t. várossá, míg a dr. Pfeiffer Miklós munkája éppen ez ideig terjedőleg dolgozta ki az adatokat. Amennyiben ez ilyen körülmények között a volt járástól elkülöníthetően tárgyalható, jelentésemet tisztelettel a következőkben foglalhatom össze:

Az általános halálozási százalék Csongrád r. t. városban az országos átlagnál kisebb volt s ez az aráyszám nem látszik változónak.

Hogy a csecsemő-halandóság nagy, annak oka a tanya-rendszerben keresendő. Sok kilométert kell rossz uton megtennie a főleg szegény cselédségből álló tanyai lakosoknak, míg orvoshoz, gyógyszerhez jut. Legtöbbször, főleg mikor legtöbb a csecsemőmegbetegedés, az őszi és tavaszi időszakokban, az ut járhatatlan, kocsit sem kap és esőben, szélben, hóban kell a beteg csecsemőt cipelni a távoli városba gyógykezeltetés végett.

Fertőző bajok tekintetében a rossz arányszám a város földrajzi fekvésében és kivételes forgalmában keresendő. A Tisza és Körös folyók óriási területéről szedik össze a vizeket a leginkább legkultiváltla-

nabb vidékekről. A környéknek gócpontja a város, melynek kellős közepében találkoznak az utak. Vasuti forgalma nagy. Mintegy negyvenkétezer kat. hold határában sok a szőlő és gyümölcsös, melyek termékeinek eladása, illetve szállítása nagy és távoli területek miatt egészségügyileg kellőleg nem ellenőrizhető, pedig tetemes idegenforgalommal jár és sokszor ezek a kiinduló pontjai a járványos betegségeknek.

A gümőkór az Alföld speciális betegsége. Érthető. Az óriási por, melyet megkölti sokszor lehetetlen, állandóan telíti a levegőt, sérti a tüdőt és hurcolja a baktériumokat. A végtelen nedves lakások, melyek még hozzá télen nem szellőztetnek kellőleg a nagy fűtőanyaghiány miatt, főfészkei a tuberkulózisnak. Már csak azért is, mert a már fertőzött egyének anyagi eszközök hiányában el nem különíthetők. Maga a népgyógyíthatatlannak tartja s mint ilyet nem is igen kezelte eddig. Most ujabban különböző oltásokon próbálkozik gyógytényezőt találni s így inkább kerülnek az egyes esetek orvosi kézbe.

Véleményem szerint az állapotok orvoslására a következő előterjesztéseim volnának.

Általános halálozás.

A város az utóbbi időben nagy fejlődésnek indult és megvan a jóindulat az egészségügyi javítására is. Ujabban sok orvos telepedett le, mely körülmény szintén javítólag hat. **Igen nagy szükség volna kórházra,** felépítése legkomolyabban foglalkoztatta már az illetékeseket, azonban a N. Minisztérium műszaki osztálya által kidotgozott minimális terjedelmű tervek is olyan horribilis összeggel sújtják a várost, hogy egy időre ezt el kell ejteni.

Csecsemő halálozás:

A csecsemő halálozás terén a város nagyot haladt kedvező irányban. Az Anya- és csecsemővédő Otthon hatalmas és örvendetes munkát végez s amellet oly annyira terjeszti az egészségügyi kulturát, hogy a szegényebb néposztály is kezdi megérteni az orvos igénybevételének hasznát: E hónapban indult meg ezzel párhuzamosan a tej-

konyha-akció, mely ismét komoly hygienés és szociális tényezőként fog szerepelni. **A legközelebbi napokban kerül a képviselőtestület tárgyalása alá a tanyai orvosi állás felállítása és megszervezése, az iskolák mellett felállítandó rendelő helyiségekkel s ugyanott külterületi bábaklakások építése.** Ez utóbbit fokozatosan kéri fejleszteni az egészségügyi bizottság.

Fertőző betegségek:

Fertőző betegségek terén sokat már nem igen lehet segíteni a jelen viszonyok mellett. A járványkórház mintaszerű. Fertőtlenítő be- rendezése moder. **Csatornázásra volna igen nagy szükség.** De a földrajzi fekvés és a nagy anyagi áldozat hátráltatja a tervbe vett mű megkezdését, pedig ez volna az első igazi lépés az egészségügyi viszonyok javítása érdekében. Itt kell még megemlítenem, hogy igen üdvös volna gyümölcsárúsító szövetkezet, valamint gyümölcs konzervgyár létesítése.

Tuberkulózis:

A legkártékonyabb körtényező a rettenetes por, melyet állandóan mozgat, forgat a szél, különösen bent a városban. Ennek megszüntetése végett sok eljárást próbált már meg minden alföldi város. Legnagyobb eredményt ígér az utak teljes kövezése, olyanféleképpen, hogy u. n. nyári utak ne legyenek. Ezek adják a port s kellőleg öntözni őket nem lehet. A városnak két loerejű öntöző kocsija van, ehhez ujabban autó-öntözőt akar beszerezni, ami előreláthatólag sokat fog segíteni a nagy por leküzdésénél.

Jelentés a borpiacról.

A borkereskedelem terén nagyobb változások az utóbbi héten (IV. 15—22.) nem történtek. Szilárd árak mellett a forgalom csendes. Ugyanez a helyzet Csehszlovákiában és Jugoszláviában, valamint Romániában is, míg a nyugati államok borkereskedelme továbbra is rendkívül élénk, amit a francia piacnak újabb áremelkedése bizonyít. Nálunk a csendes üzletmenetnek legfőbb oka a fogyasztás csökkenése, amely a magas árakat nem tudja megfizetni. Ugyanez a helyzet végeredményben Franciaországban is, sőt egész Európában, mert a gazdasági élet, különösen a borfogyasztás csökkenésében vél megtakarításokat eszközölni.

A szőlőkben eddig kár nem volt. Közép-Európában a szőlők jól állanak és úgy az utódállamok szőlői, mint a magyarországiak jól teleltek át. Magyarország keleti részein van néhol hiba, tévedés volna azonban azt gondolni, hogy az idej esztendő rekord-termést mutat majd. A tavalyi peronospora föltétlenül éreztetni fogja mindvégig hatását, amit csupán az intenzívebb szőlőbirtokosok tudtak ellensúlyozni erősebb trágyázással stb.

HANGSZEREK!

Húzóharmonikák:	Pengő 6 75-től
H. gedük:	5 85 „
Klarinétok:	10.60 „
Gitárok:	14 75 „
Gitár-citerák:	13 20 „
Beszélőgépek:	28 — „
	stb. stb.

Közvetlen szállítás a gyártási forrástól! 14000 elismerőlevél! Külön magyar osztály. Kérje levelező lapon (melyre 16 fill. bélyeg ragasztandó!) képes főárjegyzékünket, melyet díjmentesen küldünk. **Meinel és Herold hangszergyár,** Klügenthal 24. szám. (Szaszország)

A Magyar Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérigynöksége
BUDAPEST, V., Vilmos császár ut 32.

A J Á N L J A

az Állami Gépgyár

k i t ű n ő m e z ő g a z d a s á g i g é p g y á r t m á n y a i t

u. m. gőz-, benzín- és szivógázlokomobilokat, acélkeretű golyóscsapágyas cséplőket, utlmozdonyokat.

Kérje a legújabb most meg-

jelent 12 sz. árjegyzéket!

Az Állami Gépgyár legújabb gyártmánya

a „MAVAG traktor“

Kérje a legújabb most meg-

jelent 12. sz. árjegyzéket!

A lomhák (*)

vigadnak. Önmaguk imádják.
Mások előttük senkik: Meg se látják.
Mit habzsolhatnak, mind övék csupán,
s ott gunnyasztanak a másé után.
És be nem telnek sohasem vele,
hogy csak nekik forog az Élet kereke.
Ők hoznak hírt a más bajáról,
Kárörvendeznek. S a nagy világról
semmit se hisznek, mert hitük titok,
csak célszerűen élnek — s számítók;
míg mások turva, görnyedve haladnak,
ők kényelmesen mindent learatnak.
Tán nem is rosszak ők, csak elesettek,
fagyos a lelkük. Mondd, hát mit tehetnek?
Guny és dac mit sem segíthet itten...
Ezeket ugyanis megverte az Isten!

Reflector.

*) Válasz D. S.-nek „Rajongók“ című versére.

HIREK.

— A reformatus istenisztelet ma, vasárnap — a vásár miatt — nem lesz megtartva. Megtartásának ideje ezen hírlapban közöltetni fog.

— Blaha-ünnepély a gimnáziumban. Hétfőn, f. hó 2-án délben 12 órakor Pintér Imre és Parlagi Kornélia színművészek a gimnázium tornatermében Blaha Lujza emlékünnepélyt tartanak a tanulók részére. Belépődíj 30 fillér.

— A csongrádi általános ipartestület kebelében alakult Csongrádi Iparos Sport Klub f. évi május hó 8-án az Ipartestület kistermében rendes évi közgyűlést tart, melyre az iparosokat és tagokat, valamint az alapító tagokat tisztelettel meghívja az egyesület vezetősége.

— Varos népkerti vendéglő május 1-től megnyílt. Szíves támogatást kér tisztelettel Kaszanitzky István vendéglős.

— A Csongrádi Dalárda kulturesteje. A Csongrádi Dalárda 1927. május hó 1-én, vasárnap este fél 8 órai kezdettel, a Polgári Kör nagytermében kulturestélyt rendez a következő műsorral: 1. Jelige. Révfy G. Elme egyek és nem tudom... Lányi Ernő. 2. Arvalányhaj. Gróf Festetics Leó. 3. Sűrű erdő, sötét erdő. Hopper Rezső. 4. Száraz földből virág nem kél. Lányi Ernő. 5. Katonásan. Vigjáték 1 felv. 6. Grand Cafében. Szabolcska-Révfy. 7. Szerenád. Dr. Székely Demény. 8. Nem, nem soha. Pilgő Árpád. Belépődíj nem lesz, azonban a szegedi országos dalversenyen való részvétel költségeire adományt köszönettel fogad a Dalárda.

— Tűz az Ujosztáson. Pénteken, f. hó 29-én este fél 7 óra után Kiss Balázs Ujosztás 50. sz. alatti házának teteje kigyulladt. A gyorsan kivonult tűzoltóság félórai munkával eloltotta a tüzet. A kis ház tetőzetén kívül elégett egy sertés husa, szalonnája is. A kár kbl. 250 pengő.

— Orvosi rendelési díjak: Csongrád r. t. város összes orvosi május 1. kezdettel, az Országos Orvos Szövetség elvei alapján a következő rendelési és látogatási díjban állapodtak meg, mint a kérhető legalacsonyabbban:

Rendelés az orvos lakásán a rend. óra idején	2 pengő,
	kívül 4 "
Beteglátogatás a beteg lakásán	4 "
Sürgős hívás esetén a beteg lakásán	8 "
Éjjeli rendelés az orvos lakásán	4 "
	a beteg lakásán 8 "
Műteti díjak a miniszteri díjszabás III. osztálya szerint.	
Orvosi tanácskozmány (consilium) díja	10 pengő.

Beretvás Pasztilla a legmaka-csabb fejfájást is elmulasztja.

— Külföldi garantált 98-99 % os kökkő megérkezett Sággy Mihály Kossuth u. 17. szám a kereskedésébe, s azt jutányos áron árusítja.

— Az Uránia Mozgó mai műsordarabja: Uram, irgalmazz! 6 felvonásban. A főszerepben: H. B. Warner és Vera Reynolds. A Sing-Sing fegyház udvarán egy őszi hajnalon bitófát ácsoltak. Jim Warren, a halálraítélt gyilkos számára, aki John Lawrens, a fiatal ügyvéd érzése szerint teljesen ártatlan és más bűnéért akar életével vezeckelni. Jim Warren azonban hallgat. Az óra ketyeg, a harang kong és a Sing-Sing fegyház udvarán elkészült a bitófa. Léptek hangzanak a siralomház vasrácsa előtt, kulcs csikordul és a pap odatartja a keresztet a halálraítélt ajka elé. Jim Warren megroggyant térdekkel áll a két ór közé, hogy utolsó sétájára induljon, amikor feltárl az ajtó és leánya, Norma támolyog be rajta. Ne vigyék ezt az embert a bitó elé... — kiáltja. Én vagyok a gyilkos! Ez az ember meg akar halni értem, mert az apám! Jim Warren arca eltorzul, még ezt a megpróbáltatást is ki kell állnia, azután elkeseredetten, feldühödte kiáltja: Nem igaz! Sohasé láttam ezt a leányt! Vigyék el innen! Norma összeomlik és Jim megindul a halál elébe. Már ott mered a bitó elhomályosuló szemei előtt, amikor felcsapódik a börtönudvar ajtaja és Philipp jelenik meg a lépcső tetején. Ez az ember ártatlan, — harsogja — tanu vagyok rá! — Jim megszabadult a bitótól, Normát pedig felmentette az esküdtszék és a sokat szenvedett emberek boldogságának verőfényét nem zavarja már semmi.

Csongrád r. t. város polgármest. rétől. 678/1927. sz.

Versenyfargyalási hirdetés.

Csongrád r. t. város tanácsa a város határában felépítendő két tanítói lakással és mellékhelyiségekkel kapcsolatos egy tanterem isko a építési munkáinak végrehajtására és a tanterem butorfelszerelésére zárt ajánlati versenyfargyalást hirdet

Ajánlat tehető ez építési munkákra munkanemenként, vagy a tanterem butorfelszerelésére külön is.

Ajánlattevő, ki még a várossal össze kötetésben nem volt, tartozik képzettségét és megbízhatóságát illetékes iparkamara által igazolni.

Ajánlatok szabályszerűen felbél, egezve, lepecsételt zárt borítékban „Ajánlat Csongrád r. t. város határában építendő elemi iskola építésére“ felirással 1927 évi május hó 7-én délelőtt 10 óráig nyújtandók be a városi iktató hivatalban, amikor az ajánlattevők, vagy azok igazolt megbízottja jelenlétében felbontatnak.

Elkészve érkezett, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Ajánlati úrlapok és felvilágosítások a városi mérnöki hivatalban kaphatók

Biztosítékképp az ajánlati összeg 2 százaléka lesz letétbe helyezendő a városi pénztárnál, készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban vagy takarékbetétkönyvecskeben, amiről kiállított nyugta az ajánlatához csatolandó.

Vállalatba adás ügyében a városi tanács dönt és fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül szabadon válasszon vagy az építkezést más módon hajtassa végre.

Az építkezésnél magyar gyártmányu anyagok használandók és elsősorban helybeli iparosok és munkások alkalmazása kikötetetik Csongrád, 1927. április 11.

3v3

Dr. Tóth polgármester.

Üzlet áthelyezés. Terménykereskedésemet és kezimunka-előnyömdamat Kossuth utca 52. szám alól, Kossuth uca 56. szám alá helyeztem át. Kérem ugy a tiszelt termelők, mint a nagybecsű hűlyközség további szives pártfogását. Gabonát és mindenféle terménymagvakat a legmagasabb napi árban vásárolok. Drukkolok dusan felszerelt fa és sablon min ámmal. Méltányos árak és pontos munka. Tisztelettel Horvát Jenőné, Kossuth u. 56., Uj u. sarok.

— Étvágytalanságnál, roszt gyomornál, béltrekedésnél, renyhe emésztésnél anyagcserezavaroknál, csalánkiütésnél és bőrvizketésnél a természetes „Ferenc József“ keserűvíz rendbehozza a gyomor és a belek működését, és megszabadítja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól. Az orvostudomány több uttörője megállapította, hogy a **Ferenc József** víz abszolút megbízható hashajtó. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszertüzletekben.

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR

1927. április 30—május 9.

50% utazási kedvezmény az összes helyföldi vasutakon és hajókon.

Vásárigazolványok kaphatók és felvilágosítást nyújt a Vasárhoza:

Budapest, V. Alkotmány u. 8.
A vásárigazolványok ára P 3 20

Építető közönség figyelmébe!

Falitegla május hó 4-től kezdve a Mátray téglagyár telepén kisebb-nagyobb mennyiségben kapható. 2-1

Sok pénzt takarít meg, ha ruhaszükségletét 3-1

Birnfeld divatházában

Budapest, VII. Akácfa utca 36. alatt szerzi be.

Állandó választék!

1 öltönyre való 3 m. most 28-ért 1 gyapjuszövet

Mintákat díjmentesen küldök.

Kérje levélbe mintáimat!

Michelin Pneu

autófelzerelések, Ford alkatrészek legolcsóbban Nagy József Budapest, VI. Andrassy ut 34. Telefon: 221-97

Forgó G. Józsefnek 3-1

engedélyezett ménje van a szelevényi retben, Balog Béla földön. Megtekinthető bármikor. Fedeztetési díj 60 kg. morzsolt tengeri.

Émeletes ház
Justh Gyula u. 7.
eladó.

Értekezni lehet ugyanott.

Szentes legnagyobb és legolcsóbb kész női férfi és gyermekruha áruháza
a Molnar Áruház (Kossuth utca 8. szám, Takarékpalota.)
 Ha Szentesre megy, ne mulassza el megtekinteni a város legnagyobb készruha áruházának dusan berendezett raktárát. Előzékeny kiszolgálás. Vételkényszer nélkül szívesen látják.

Ingyenforgalom

Kettő és egynegyed házrész bukrosi legelőt Surányi Illés és nejétől megvette idős Szabó Pál 336 pengőért.

1 hold 200 nszöl mámai erdői ingatlan Palásti Andrásról megvette Vince Imre és neje 1520 pengőért.

1348 nszöl haleszi szőlőt özv. Szántai Istvánról megvette Bacsa Istvánné P. Kovács Franciska 960 P ért.

1 hold 812 nszöl mámai erdői szőlőt Kovács András és neje Szörfi Annától megvette Vári Mátyas és neje Bernát Viktória 3920 P-ért.

1071 nszöl öregszőlői szőlőt Forgó G. Pál és nejétől megvette Vata Sándor és neje 1190 pengőért.

Tizenkétezer darab jóminőségű vályog eladó. Erdélyi, Máray téglagyár. 2-2

Értesítés.

Tisztelettel értesitem Csongrád és vidéke t. közönségét, hogy

kefekötő
mühelyemet

a Justh Gyula utcából a Szentesi ut 10. sz. saját házamba helyeztem át, ahol állandóan raktáron tartom **saját készítésű** összes kefe, ecset és meszelőáruimat. Cséplőgép hengerkefeket jutányosan készítek. 3v1

Melkuhn János kefekötőmester.

Szakál Ferenc

gyorsteherautójával szállít árut, terményt. Átköltözködést gyorsan, olcsón eszköz helyben és vidéken.

Cím **ANDRÁSSY UTCA 14.** 15x

Gyovai István tanítónak Réthy János utca 11. számú háza szabadkézből eladó. 3v2

Csemegi utca 9. számú ház eladó, értekezni lehet ugyanott.

Üzletnek, műhelynek alkalmas helyiségek kiadók Sziváktér 16. szám alatt, értekezni lehet Csemegi utca 9.

A bukrosparton, mámai dűlőben fél öreg hold szőlő épülettel, felszerelésekkel együtt eladó. Értekezni lehet Sebestyén Jánosnál tanya 1357. sz. 3-2

Kitüntette: Szeged, 1876.

Üzlet, műhely, lakás: Kunszentmártoni utca 3. sz.

CSURAY FERENC ÉS FIA

KALAPOSMESTEREK

Alapítva FÉRFI ÉS NŐI KALAPÜZEME Alapítva 1876-ban. SZENTES. 1876-ban.

Kitüntette: Székesfehérvár, 1879-ben.

Főüzlet: Petőfi utca 3.

Kalapos műhelye:

A legmodernebb szerszámokkal, présekkel, és gépekkel működik, hogy eleget tehessen a mai modern divat összes követelményeinek.

Alakitást vállal.

Vidékiek soronkívül kielégítettnek.

Internátusok és nevelőintézetek:

10-1

Franciaország: Saint Rafael, a francia Rivieran az örök tavasz, országában közvetlen a tengerparton.

Schweiz: Lausane és Montreux, a világhírű nevelővárosokban a genfi tó partján.

Austria: Wien, a főváros gyönyörű nyaraló telepén.

Magyarország: Budapest és Hűvösvölgy külön fiú és leány diákotthonok.

A nyári két hónapban: Lausanne, Belaton, Hűvösvölgy.

Megjegyzések: Mind-egyik intézet az összes típusú iskolákra: egyetemre és továbbképző tanfolyamára ott felvevő bennlakókat. **Internátusi díj: (beleértve minden díjat, a tandíjat is) külföldön havi 120 P.** Budapesten 100 P. Köztisztviselőknek mindenütt kedvezmény. (Külföldre feláru tanulójegyek.

Felvilágosítások (válaszbélyeg) és prospektus:

Pestalozzi Internátus iroda Budapest, VII. Akácfa u. 43. V. 32.

Értesítem a nagyrabecsült rendelő közönséget, hogy rendelt cipőáraitam pengőben felel kikerekítve számolom. Bármilyen kényes igénynek megfelelő cipőt, eszimat, valamint **fájós és hibás lábakra** orthopéd cipőt nagy szakértelemmel készítek pehelykönnyűségben, kívánatra varrva vagy szegezve, pontos mérték szerint

Sorozatos mintakollekciót cipészeknek bármilyen szabással és bőségben készítek.

Öröm a szemnek, kényelem a labnak.
Ha Pataky mester cipőiben járhat

Maradtam kiváló tisztelettel
PATAKY SÁNDOR
technológiai mestertanfolyamot végzett cipész.
Üzlet Kossuth tér 13. szám.

PATAKY SÁNDOR
Kunmester
otthoni festéshez az
legtökéletesebb. Min
denütt kapható. Gyárt
Rényi Béla-ja Békéscsaba

CSONGRÁD VÁROS!

URANIA MOZGÓSZÍNHÁZ

1927. évi április hó 30-án, szombaton este fél 9 és május 1-én, vasárnap délután 6 és este fél 9 órakor előadásra kerül:

Uram, irgalmazz!

6 felvonásban.

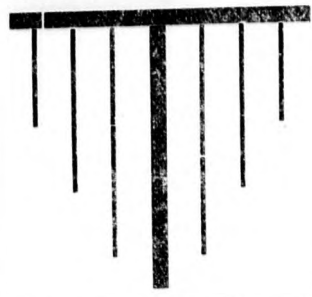
Fridolin őrt áll

vígjáték 2 felv. és

Cibere, mint gyorshajtó

vígjáték 2 felv.

Helyárak: Erkély 1 pengő, fentartott hely 1 pengő, I. hely 70 fillér, II. hely 50 fillér, III. hely 30 fillér.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem Csongrád város és vidéke közönségét, hogy Csongrádon, a Szentháromság-tér 15. szám alatt, folyó évi május hó 1-én a mai kor igényeinek megfelelő modern

szücs üzletet nyitok.

Téli ruhák nyári gondozását biztosítás mellett vállalom.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, vagvok kiváló tisztelettel

Egy jó családból való fiu tanulónak felvétetik.

Takács György szücsmester.

Apróhirdetések

Ebben a rovatban 10 szögig 32 fillérért közlünk hirdetéseket. Minden további 4 szög 8 fillér.

Vasut utca 3. számú ház eladó. Értekezni lehet ugyanott.

Keller József-féle két házrész Bökény, két hold ártér nyári használatra, két kocsi sarjuszéna eladó. Értekezni Galambossy igaztanítóval Szűk utca 23. lehet. 2v1

Tóth Dénes Kossuth tér 15. számú bankházában modern üzlethelyiség hasznonbérbe kiadó. 3-1

Padolt, száraz lakást keresek a Tiszához közel 4 hónapra. Szoba, konyha, esetleg kamrát bérelnék. Cím a kiadóban. 3-1

A Szentesi köruton egy jó forgalmu kovács, vagy lakatos műhelynek való üzlethelyiség kiadó. Értekezni lehet Szakál Dezső Andrássy utca 14.

Csónakos kerestetik a strandfürdőhöz. Jelentkezni lehet Kátaynál.

3 darab kokszos töltőkályha, 2 drb fürdőkád, 1 kopierprés, 1 mángorló jutányosan eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3-3

Gulyás Ábelnek a Vidre partján lévő tanya-földje három évre hasznonbérbe kiadó, akár egy tagban, akár kisebb részletekben is. Érdeklődni lehet a helyszínen, vagy Erzsébet utca 7. szám alatt. 3x2

Kocsist keres Kalmár Illés főkántor, Templom utca 3. 2-2

Cséplőrészeseket keresek. Szabó Mihály Szentés, Vásárhelyi utca 26. 2-2

Kossuth utca 58. számú házban egy üzlethelyiség hasznonbérbe kiadó. 2-3

Órdódi rakpart 17. számú ház eladó. Érdeklődni lehet a kiadóhivatalban. 23x

Justh Gyula utca 11. sz. alatt szénatakar-
mány van eladó 3-3

Öregvár utca 25. számú ház s abalkézből
eladó. Értekezni lehet ugyanott. 5-3

DÉVAI SÁNDOR UTÓDA

Scheiner Marton

MŰORÁS ÉS ÉKSZERÉSZ Ajánlja dusan felszerelt raktárát, minden e szakmába vágó cikkekből.

Szolid napi árak!

4-6 HAVI HITEL!

Prima alpakka evőeszközök minden mennyiségben részletfizetésre is kaphatók bámulatos olcsó árakban, jó ébresztőórák már 5 pengőtől kaphatók! Tiszta arany karikagyűrűk és nászajándékok nagy választékban. Órák és ékszerek szakszerű javító műhelye!

A Steyr-Werke A. G. in Steyer készítményei a világhírű **Steyr Waffenrad** kerekpárok

megérkeztek!

Kedvező részletfizetési feltételek mellett kapható a helyi képviselőnél:

Régner Gépraktár Csongrád, Buzapiac tér.

Az összes alkatrészek és gummik nagy választékban.

**Építetők
figyelmébe.**

Sip utca 2. szám alatti üzletben mindenféle épületmunka és butor a legjutányosabb áron, minden kivitelben kapható. Kérem a n. é. közönség szives pártfogását.

Surányi István
asztalos.

Jókai utca 12. számú ház eladó. Értekezni lehet ugyanott. 3-2

Megérkeztek,

s nagy választékban vannak raktáron Weckerórák, fali órák, zsebórák, melyeket eddig nem tapasztalt **OLCSÓ ÁRAKON, RÉSZLETRE IS ÁRUSÍTOK.**

Mészáros József
órák és ékszerész.
Tejpiac.

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyára vezérügynökségének kerületi képviselője

Engel Mihály fűszer és gépkereskedő Csongrád, Kossuth F. u. 34. szám. Telefon 39.

Legolcsóbb bevásárlási forrás e szakmában. **kedvező fizetések mellett.**

Árusít: kerekpárokat, varrógépeket, sport- és gyermekkocsikat, gummiárukat, villanyfelszereléseket, gazdasági eszközöket, ekét, boronát, vetőgépet, cséplőgarnitúrát, szántó és nyersolaj traktorokat, motoros darálókat, szecska- és favágógépeket, teher- és személyautókat, mindenféle kenőolajokat.

Szakszerű gépjavitó és villanyfelszerelési műhely az udvarban.